
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

השיעור; שיעור; כמרחב של לימוד וצמיחה - 10102

תאריך עדכון אחרון 11-08-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תכנית "רביבים"

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): אילה פז

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: pazayala@macam.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום א' 10.30 - 11.30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

ההוראה בכלל והוראת מקצועות היהדות בפרט מעלות קשיים, שאלות ואתגרים. ההוראה מעמידה שאלות כמו: מה זה שיעור? מיהו המורה הטוב? אילו מערכות יחסים וגבולות ניתן וצריך לבנות עם תלמידים? בהתחשב בסוגי התלמידים השונים, אילו שיטות הוראה קיימות למי ומתי הן מתאימות? האם חינוך והוראה הם שני דרכי עבודה נפרדים? בתחום הוראת המקרא עולות שאלות כגון: מה עמדתי שלי כאדם וכמורה כלפי הטקסטים המקראיים? האם יש משמעות לטקסטים כאלו היום? איזו משמעות ניתן למצוא בטקסטים אלו? איך ללמד טקסטים כתובים בעידן של מסכים ותמונות מתחלפות? איך מעבירים מסרים של טקסטים עתיקים בשפה שאינה תמיד מובנת לתלמידים במאה ה-21? איך מתמודדים עם עמדות שונות כלפי הטקסטים כגון תפיסת הכתוב כקדוש ונצחי ועל כן חסין בפני ניתוח וביקורת או התפיסה כי הוא פרימיטיבי ארכאי ולא רלוונטי? מה הקשר בין הטקסטים למציאות?

הסדנא תתמודד עם שאלות אלו ואחרות באמצעות:

- לימוד מקורות וטקסטים שונים ודיון בהם ובדרכי הוראתם.
- סיורים להכרת בתי ספר שונים והשקפות חינוכיות, צפייה בשיעורים, מפגשים עם מורים, שיטות ודגמים שונים של הוראה ועוד.
- לימוד והתנסות בהכנת מערכי שיעור.
- התנסות בהוראת עמיתים.

מטרות הקורס:

חשיפת עמדות וגישות לימוד של טקסטים מקראיים.
הכנת מערך שיעור והתנסות בהעברתו ובהפקת לקחים מהתהליך.
היכרות עם דגמים שונים של מורים ושיטות הוראה.
היכרות עם בתי ספר בעלי מאפיינים שונים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להכין מערך שיעור משמעותי לעמוד באתגר של הוראתו ולהפיק לקחים מהתהליך.

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: לימוד מקורות וטקסטים שונים ודיון בהם ובדרכי הוראתם.

- סיורים להכרת בתי ספר שונים והשקפות חינוכיות, צפייה בשיעורים, מפגשים עם מורים, שיטות ודגמים שונים של הוראה ועוד.
- לימוד והתנסות בהכנת מערכי שיעור.
- התנסות בהוראת עמיתים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

תוכן שיעור

1. מהו מורה טוב?

2. מהו שיעור טוב?

הבהרת המושגים 'שורה תחתונה' ו'מהלך שיעור' באמצעות לימוד קהלת א'

3. א. תרגול בניית 'מהלך שיעור' ושורה תחתונה באמצעות סיפור 'כרם נבות'.

ב. הדרכה ביבליוגרפית לחיפוש חומרים רלוונטיים להכנת שיעור תנ"ך.

4. סיפור מגדל בבל -

א. דרכי פרשנות והתבוננות בטקסט

ב. לימוד מהותה של 'שאלת הדריכה'

5. השאלות כאבני הדרך של השיעור - לימוד באמצעות איוב א'

6. סיור בבי"ס רנה קאסין

7. דיון בסיור

8. כיצד ללמד מיומנויות קריאת טקסט מקראי?

ההקשר וחשיבותו בהוראת המקרא, מל"ב ב' 22 - 24

9-10. הרציונל הדידאקטי של מהלך השיעור + כיצד ללמד מיומנויות קריאת טקסט מקראי?

בראשית ט"ז - תשומת לב לפרטים, איפיון דמות, חוקי המזה"ק כמאירים את הטקסט המקראי

11. סיור בבי"ס בויאר

12. דיון בסיור

13. איך כותבים מערך שיעור?

(בראשית מ"ב)

14. פעילות לסיכום הלימוד בסמסטר א

15. בראשית ד' - מילוי פערים בטקסט המקראי: פרשנות מסורתית ומחקרית, תרגילי דרמה כדרך

למילוי פערים בטקסט.

16. סיור של כל תכנית רביבים

17. פעילות לכלל התכנית בעקבות הסיור

18. סדנא בנושא נתינת משוב וקבלת משוב

19-25. הוראת עמיתים

26. ניהול כיתה

27. חשיפה לתהליך ההתנסות בהוראה בשנים ב' ג' ד', מאפייני ההתנסות היחודיים בכל שנה (פגישות

עם נציגי שנים ב' - ד')

חומר חובה לקריאה:

. זקוביץ, "כרם היה לנבות (מל"א כ"א)", הסיפור המקראי נושא מסכם לבחינות הבגרות (עורך מ. בהט), הוצאת רכס, אבן יהודה 1991, עמ' 99 - 102
 קויפמן י., "ראשית האלילות דור ההפלגה" תולדות האמונה הישראלית, ירושלים, כרך ד' - ה' עמ' 412
 קאסוטו מ"ד, "מגדל בבל במקרא", אנציקלופדיה מקראית, ירושלים תשי"ד, כרך ב' עמ' 29 - 30.
 זקוביץ י., "עלה קרח עלה קרח - מעגלי פרשנות בסיפור המקראי" מחקרי ירושלים בספרות העברית ח' (תשמ"ה), עמ' 7 - 23.
 בר תנא א., "פרשה ומשמעותה", פרקי בראשית במחשבת ישראל, אוצר המורה, תשל"ג עמ' 176 - 185

חומר לקריאה נוספת:

הקריאה הביבליוגרפית לשני התרגילים אותם יש להגיש, אישית לכל סטודנט ומותאמת לטקסטים אותם בחר.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
 הרצאה 0 %
 השתתפות 10 %
 הגשת עבודה 0 %
 הגשת תרגילים 90 %
 הגשת דו"חות 0 %
 פרויקט מחקר 0 %
 בחנים 0 %
 אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: